

Totes les condicions d'un viatge

EL TEMPS analitza en aquest número el cas de les empreses catalanes que trien el Marroc per a traslladar-s'hi. Crear llocs de treball allà sense tenir en compte la realitat política i social farà poc per solucionar els greus problemes de desequilibri nord-sud.

Encara no hi ha dades concretes però les evidències hi són. Els països del tercer món s'han convertit en una destinació predilecta per a les missions empresarials. Cada vegada hi ha més inversors disposats a aprofitar la mà d'obra barata i les facilitats que proporcionen els seus governs. Es tracta de maniobres econòmiques guiades per la lògica de les xifres i que Europa havia descobert fa temps. Els empresaris dels Països Catalans no fan sinó incorporar-se així a una dinàmica més general, inevitable, en l'actual marc de l'economia internacional.

Les conseqüències d'aquesta emigració de capital i esforç encara no poden analitzar-se en la seua totalitat però ja plantegen diversos interrogants que és urgent respondre: hi ha en aquest viatge una "tradició" de l'empresariat cap a un país en crisi, com el nostre, a la recerca d'un benefici immediat? El tancament de fàbriques que tornen a obrir després mar enllà sembla confirmar-ho. El panorama, però, és més complicat i els empresaris recorden que en una economia de profundes interrelacions mundials, el moviment és una autèntica exigència de continuïtat.

Els sindicats han començat a plantejar-se un possible equilibri entre el compromís de l'empresariat autòcton i el desenvolupament del país, i això vol dir amb la inversió i la creació de nous llocs de treball, i les seues legítimes intencions de fer els negocis més i més rendibles. Segons les seues dades, desviar el 30% del procés de fabricació d'un mateix producte cap a països menys desenvolupats pot ajudar a crear allà un incipient teixit industrial i, a la vegada, manté ací intactes les perspectives de creixement econòmic. La patronal, però, no ha començat encara a plantejar-se les repercussions del fenomen, potser encara enlluernada per la novetat.

En l'anàlisi obligada d'aquesta nova iniciativa empresarial caldrà escoltar, resulta obvi però encara no s'ha fet, la veu dels treballadors d'aquestes noves "ambaixades de progrés", que ens donaran sens dubte una perspectiva més completa i seriosa del fenomen. En aquest número, EL TEMPS ha analitzat un cas en particular, el de les empreses que trien el Marroc, el país que més inversions ha recollit fins ara, i ha escoltat la veu dels sindicats marroquins. La realitat que ens presenten pot servir d'exemple a un panorama tristament generalitzat: legislació laboral inexistente, drets humans en precari, condicions de treball del segle passat...

Sense aquest punt de vista, el plantejament del que significa invertir al tercer món és incomplet. Els seus treballadors ofereixen una mà d'obra més barata però demanen a canvi una pressió sobre els seus governs per tal que la democràcia formal es convertisca en real. Els immigrants il·legals que tracten de qual-sevol manera d'arribar a Europa són un recordatori constant i cruel d'aquesta situació. Crear llocs de treball allà sense tenir en compte la realitat política i social farà poc per solucionar els greus problemes de desequilibri nord-sud. De la mateixa manera que és impossible mantenir l'empresariat tancat als processos d'expansió, resultaria incoherent i potser perillós que aquest mateix empresariat, precisament el més dinàmic, no s'impliqués també en les transformacions urgents que el panorama internacional requereix per a arribar a una estabilitat internacional basada en la democràcia i el respecte als drets humans.